Zaterdag, 10 Januari 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3498

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Indië verwacht invasie.

(Malta ook.)

Van Mook praatte in Sydney.

(Ribbentrop in Budapest.)

INVLOED VAN ROOSEVELTS OORLOGSPROGRAM OP EUROPA.

Het verbluffende Noordamerikaanse bewapeningsprogram heeft een ontzaggelijk effect gehad, zowel op de As-landen als de niet As-landen van Europa, en wordt steeds duidelijker. Van Turkije, Frankrijk en Spanje kwamen berichten omtrent een stijvere houding ten opzichte van de concessies, die hen poogden te doen afwijken van het wisselvallige pad van „wacht en zie".

Langdradige Duitse en Italiaanse perscommentaren argumenteerden, dat het door Roosevelt bekend gemaakte program een „droom van de toekomst" was, waarvoor materialen zouden ontbreken. Berichten in dezelfde nieuwsbladen legden de nadruk op de noodzaak van verdere pogingen om de Duitse troepen niet alleen van dikke kleding en ski's te voorzien, doch ook van wapenen.

Turkije hield ook een oog op de Duitse tegenslagen aan het Oostelijk front en de vooruitzichten, dat de oorlog meer nàbij komt. Het officiële dagblad „Oulos" zeide: „Noch eer, rechten of een stuk land mogen het offer zijn voor vredelievende verlangens."

Zowel Frankrijk als Spanje sloegen het Britse offensief in Afrika gade. De „National Zeitung" van Basel zeide, dat een nieuw uitstel van de berechting der mannen, die schuldig zouden zijn voor de oorlog, nogal welkom is voor Jean François Darlan, aangezien de getuigenissen de oppositie van het Ministerie van Marine tegen het verenigde defensieprogram zouden betreffen.

Het gevoel van de belangrijkheid der Noordamerikaanse oorlogs-operaties werd het best tot uitdrukking gebracht door den commentator van de „Tribune de Genève", die zeide „Hij voorzag, dat de As hierdoor tot wanhopige pogingen gedwongen zou worden om de doeleinden „sneller dan dit anders zou zijn gedaan" te bereiken, teneinde het gewicht van de Noordamerikaanse wapenen voor te zijn. Voor de As is het dus 1942, dat een beslissend jaar zal zijn. Het nieuwsblad „Nachberichten" zeide, dat de „sterke campagne van de Duitsgezinde Parijse pers tegen Vichy bewijst, dat er een andere wind in Frankrijk waait dan enkele maanden geleden. Recht of verkeerd schiint het Franse volk nieuwe hoop te hebben en zelfs de Vichy-Regering kan deze gebeurtenissen niet voorbij zien."

Enkele weken geleden deden berichten de ronde ómtrent Duitse troepenbewegingen naar de Spaanse grens. Volgens reizigers uit Spanje zouden de nazie-pogingen om doortocht te verkrijgen door Francisco Franco worden verijdeld, hoewel het mogelijk is, dat de onderhandelingen voortduren (Bern, (AP) 9.1).

AMERIKAANSE STROOI-BILJETTEN BOVEN FRANKRIJK.

Het Witte Huis maakte bekend, dat de Royal Airforce op succesvolle wijze een eerste missie voor de Noordamerikaanse Regering heeft volbracht: de verdeling over bezet Frankrijk van meer dan 2 millioen strooibiljeten in de Franse taal, bevattende uittreksels van President Roosevelts verklaringen. Stephen Early, Pers-Secretaris van den President, zeide: „Het strooibiljet bracht voor de Fransen een boodschap van hoop en liet duidelijk uitkomen, dat een geheel verschillende boodschap op de juiste tijd naar den vijand zal worden gebracht" (Washington, (AP) 9.1).

VERKLARINGEN VAN DEN POOLSEN PREMIER.

Generaal Wladyslaw Sikorski, Premier van de verbannen Poolse Regering, die uit Rusland teruggekeerd is, zeide bij een persconferentie dat de volgende 3 maanden verdere successen voor de Russen zullen meebrengen in het terugwerpen van de Duitsers naar een defensielinie, welke bij Smolensk geankerd ligt. Hij zeide, dat de slagen bij Moskou en Rostov het „keerpunt" vormden in de campagne aan het Oostelijk front. De Premier verklaarde dat toen de Duitsers de slag van Moskou verloren, zij bleven zonder enige „natuurlijke defensielinie" behalve de linie, die door de rivier Dnjepr gevormd wordt.

Hieraan voegde hij toe dat, indien de Russen in staat zijn een tegenoffensief op grote schaal te doen, zeker in staat zullen zijn de Duitsers tot die linie terug te werpen. Dit zou een „volledige nederlaag" voor de nazies zijn.

Sikorski zeide dat de Duitsers de campagne in Rusland „zeer slecht ontworpen hebben en dat Duitsland thans moet betalen daarvoor. Hij zei-is door het tekort aan wintervoorraden en het feit, dat de Duitsers niet in staat zijn hun terugtocht tot staan te brengen. Sikorski zeide: „De zorgeloosheid van Hitler is zo groot geweest, dat ik niet verwonderd zal zijn, indien hij geen enkele defensielinie in zijn achterhoede heeft gevormd! Hij zeide, dat volgens neutrale inlichtingen 12 van de 22 pantser-divisies, die Duitsland naar Rusland zond, zijn verloren gegaan. Sikorski zeide, dat de Russen „uitstekend getrainde skitroepen heben alsmede cavalerie die een grote rol zullen spelen in de gevechten van de komende maanden." Hij zeide, dat de nodige materialen snel moeten worden aangevoerd naar de Sovjets door Groot Britannië en de Verenigde Staten, zodat het Rode leger in de lente volkomen voorbereid zal zijn om het hoofd te bieden aan het tegenoffensief, dat Hitler wil uitvoeren teneinde de positie aan het Oostelijk front terug te winnen.

Sikorski zeide, dat het Poolse leger, welk in Rusland georganiseerd wordt, bestaat uit 100.000 man. Een divisie, die reeds door de Britten uitgerust werd, inspecteerde hij alsmede 3 andere divisies, die volledig georganiseerd zijn.

Als resultaat van de besprekingen met Stalin kwam de Sovjet overeen dat 6 Poolse divisies zullen worden gevormd. Deze Polen hebben 100..000 uniformen, die door de Britten geleverd werden. Zij zullen worden uitgerust door de Verenigde Staten en Groot-Britannië. Het Poolse leger is van plan zich in de strijd te werpen tegen de Duitsers zodra het uitgerust en getraind is.

De besprekingen hebben ook tot resultaat gehad dat van 1.500.000 tot 2.00.000 Poolse burgers zullen worden vrijgelaten, die in kampen over geheel Rusland gehouden werden. Sikorski waarschuwde tegen de aanneming van de Duitse propaganda-beweringen, dat geheel Oost-Europa aan Rusland wordt overgeleverd. Deze bewering is in strijd met de getekende overeenkomst en de besprekingen, die ik met Stalin had" (Londen, (AP) 9.1).

JAPANSE VORDERINGEN OP MALAKKA.

Een oorlogsoverzicht van Domei deelde mede, dat de Japanse strijdkrachten, die oprukken op het schiereiland Malakka meer dan mijl voorbij Tankjong Malim zijn, dat 50 mijl ten Noorden van Kuala Lumpur ligt. Het agentschap zeide, dat de Japanners zich in het zog van de Britse terugtocht bevinden en hameren op de vijandelijke defensielinies vlak voor Kuala Lumpur. Berichten van het front deelden mede, dat de Britten zich in algemene verwarring terugtrekken zowel in het Noorden als in het Zuiden van Selangor, terwijl zij bruggen en wegen onderweg vernielen in wanhopige pogingen de achtervolgende Japanners op te houden (Tokio, (AP) 9.1.).

60 TOT 70% VAN MALAKKA'S TIN VERLOREN.

Het Britse nieuwsagentschap deelde mede, dat volgens de radio te Singapore 60 tot 70% van de tinproductie op Malakka niet meer beschikbaar is voor de Britten of de Japanners. De rest is slechts voor de Britten beschikbaar. De radio zeide, dat 50% van de rubberproductie niet langer voor de Britten beschikbaar is, terwijl 50% voor de Japanners slechts beschikbaar is onder belangrijke moeilijkheden (Londen, (AP) 9.1).

REUSACHTIGE JAPANSE VERLIEZEN OP MALAKKA.

De Britse radio deelde mede, dat volgens een Britsen oorlogscorrespondent „de slachting van Japanners in sommige gebieden op Malakka ongelooflijk is. Het geconcentreerde Britse vuur maait golf na golf van hen neer en gehele detachementen worden in stukken geblazen" (New York, (AP) 9.1).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN CHUNGKING.

„**Noord Hunanfront:** Chinese vliegtuigen vlogen gisteren over het Noord Hunanfront en wierpen bommen op vijandelijke concentraties langs de rivier Milo. Vele belangrijke punten werden aangevallen met verliezen voor den vijand. Intussen zetten de Chinese infanterie en artillerie haar operaties voort tegen de Japanners, die omsingeld zijn ten Noord-Oosten van Changsja. Nog meer verliezen werden toegebracht aan den vijand in dit gebied bij de operaties van gisteren. Aan de Noordelijke en Westelijke Hupeh-fronten behaalden de Chinese strijdkrachten talrijke plaatselijke successen gedurende de laatste 3 dagen.

Op een punt ten Noord-Oosten van Ichang veroorzaakte een Chinese afdeling 200 verliezen in manschappen aan den vijand bij een omsingelingsbeweging. Een vijandelijke poging om de Chinezen te verdrijven uit posities ten Noord-Westen van Chungking werd de avond tevoren verijdeld.

Zuid Anhweifront: Op energieke wijze werd op Dinsdagmorgen afgerekend met de vijandelijke activiteit in de buurt van Kweitsjih, aan de Oostelijke oever van de rivier Yangtze. De Chinezen, die opereren bij Kweitsjih houden den vijand op elk punt in bedwang.

Zuid Kwantungfront: Aan het Zuidelijke Kwantungfront is een Chinese aanval op de buitenste defensielinie van Canton [stad met ongeveer een millioen inwoners — Red.] reeds 3 dagen lang in voortgang, waarbij de gevechten zich concentreren in de Noordelijke en Noordoostelijke buitenwijken. Om deze druk te verlichten hebben de Japanners duizend manschappen gehaald van posities op ongeveer 40 mijl ten Noord-Oosten van de stad in een poging om onze stellingen in het gebied ten Noord-Westen van Canton te bedreigen. Een verwoede slag is thans in voortgang in die sector.

Noord-Honanfront: De Chinezen voeren tegenaanvallen uit in het gebied van Chungmow en bestormden de Zuidelijke en Oostelijke poorten van deze belangrijke stad aan een spoorlijn in de avond van Dinsdag. Bij de daarop volgende straatgevechten werden hevige verliezen aan den vijand toegebracht" (Chungking, (AP) 9.1).

BRITSE KRUISER VERLOREN.

De Britse Admiraliteit maakte het verlies bekend van de 5.220 ton grote kruiser „Galatea", die door een duikboot is getorpedeerd en tot zinken gebracht. De „Galatea" is een kruiser van de Arethusa-klasse en werd voltooid in 1934. Het schip had een normale bemanning van 450 man. Het was bewapend met 6 6-duims kanonnen, 8 4-duims luchtafweerkanonnen, 9 kleinere kanonnen en 6 21-duims torpedo's (Londen, (AP) 10.1).

DE RUSSEN MAKEN VOORTGANG.

Militaire berichten delen mede, dat de vastbesloten pogingen van het Rode Leger om de Duitse belegeringslinies bij Sebastopol op de Krim te versplinteren, geholpen worden door de hard toeslaande eenheden van de Rode luchtmacht en toenemende guerilla-activiteiten, die Duitse eenheden opruimen en voorraadtreinen opblazen. De Duitse troepen, die weken lang poogden door de bergen van de Krim te slaan naar Sebastopol, trekken zich naar het Noorden terug voor een krachtig offensief, dat geopend werd door het garnizoen van de haven, gesteund door de grote kanonnen van de Rode Vloot.

Berichten van Kuibysjev deelden mede, dat het offensief van Sebastopol uit mogelijk gemaakt werd toen de Russen gedwongen werden hun belegeringstroepen te verspreiden in een poging de opmars van de andere Russische troepen tegen te houden, die het land binnenrukten en de Duitse verbindingslinies bedreigden.

De berichten zeiden, dat het garnizoen van Sebastopol vele Duitse posities terug won in de heuvels rond de stad. Berichten van het Noordelijke Russische front geven te kennen, dat de nazies, sedert zij van Tikjvin werden teruggedreven, bijna al het gebied verloren, dat zij in 4 maanden tijds wonnen en thans trachten zich te reorganiseren in de defensieve posities, die zij sedert Augustus namen.

De berichten zeiden, dat de straffende aanvallen van de Russische vliegtuigen, welke opereren niettegenstaande de sneeuw, de Duitsers verhinderden om belangrijke verbindingslinies te heroveren, welke hen aan het Leningradfront werden ontwrongen door guerilla-troepen en cavalerie-aanvallen. Gemeld wordt, dat de Sovjets die pogen Leningrad vrij te maken, de Duitse linies bestormen langs het Stalin Kanaal, dat op sommige plaatsen op een afstand van 15 mijl ten Oosten van Leningrad loopt. (Londen, (AP) 10.1).

Het nieuws van vandaag.

Premier Generaal Wladyslaw Sikorski van Polen, die samen met Minister Piet Kerstens te Londen arriveerde na een bezoek aan Rusland gebracht te hebben, gaf een overzicht van zijn bevinden in de Sovjet-Unie. De Poolse Premier zeide, dat een Pools leger van 100.000 man, in Rusland wordt klaargemaakt om straks tegen de nazies te gaan vechten. Sikorski was verder van mening, dat Hitler de campagne zeer slecht beraamd had. De fout van Hitler zal wel hierin hebben gelegen, dat hij het Rode Leger onderschat heeft. (blz. 1).

De Russen zijn verder op weg in de richting van Smolensk en trokken 20 mijl voorbij Meschovsk waar zij Mosalsk veroverden. Deze plaats moet niet verward worden met Mozjaisk, waar de nazies zich nog met de moed der wanhoop vastklampen aan vooruitgeschoven posten. Op de Krim zijn de Russen van plan alle Duitsers, Roemenen en Italianen te vangen of te verpletteren en hun geen kans meer te bieden om zich terug te trekken van het schiereiland. (blz. 1).

Ook in het Noorden bij Leningrad en tegen de Finse linies maken de Russen voortgang. De positie van de Finnen lijkt niet erg rooskleurig en volgens een bericht uit Londen zou het Finse volk vreselijk honger lijden.

Over de invloed van Roosevelts rede op Aslanden en niet-Aslanden in Europa leest U op blz. 1. Roosevelt maakte verder in Frankrijk propaganda, waar hij de methode van strooibiljetten ging volgen met behulp van de Raf. (blz. 1).

Baas Darlan zette even 42 Generaals af. Geen kleinigheid. Wat is de man nu weer van plan? (blz. 2).

Op Malakka gaat het voor de Britten met de dag slechter. Zij houden Kuala Lumpur echter nog vast. Intussen doen berichten de ronde, dat uit Burma een Geallieerd offensief zal worden ondernomen tegen de Japs, waardoor de bedreiging voor Singapore moet worden verminderd en ook onze Oost verdere voorbereidingen kan treffen tegen een mogelijke invasie. Intussen praat Hubertus van Mook met de Australische Regering in Sydney.

Ex-wijnhandelaar Von Ribbentrop zat in Hongarije 3 dagen lang te keuvelen.

Houdt dit misschien verband met de verwachte invasie van Malta?

Een feestblad ter gelegenheid van het Eeuwfeest der Zusters van Roosendaal staat op blz. 3 en 4.

Nieuws van Overal.

Wegens gebrek aan plaatsruimte in verband met de artikelen over het Eeuwfeest der Zusters, vatten wij alle binnen gekomen berichten in het kort samen:

— **Londen:** Groot Britannië verwacht de invasie van Malta en men is van mening, dat deze sterkte de sleutel zal vormen voor de winteroorlog in het Middellandse Zeegebied. Malta is de laatste dagen voortdurend gebombardeerd.

— **Caïro:** Er zijn aanwijzingen, dat Generaal Erwin Rommel in Libye ten Westen van El Agheila stand zal houden aan half voorbereide linies, terwijl hij steun zal ontvangen van lichte versterkingen uit het Westen.

— **Londen:** De geïntensificeerde luchtaanvallen uit Burma op de Japanse bases in Thailand en de aankomst van Chinese versterkingen in Burma met Chungkings toestemming doen vermoeden, dat Generaal Archibald Wavell een offensief in China en Burma voorbereidt om de druk op Malakka te verlichten. Tevens zou een dergelijke actie tot doel hebben een Japans offensief op Nederlands Oost Indië te voorkomen.

— **Kuibysjev:** Het Russische offensief op de Krim rolt steeds voort onder orders van Stalin om den vijand van de Krim te verdrijven. Het garnizoen van Sebastopol rukte in een dag 6 tot 8 kilometer vooruit en veroverde een nederzetting en verschillende hoogten.

— **Londen:** In de afgelopen nacht hebben bommenwerpers van de Royal Airforce een nieuwe aanval uitgevoerd op de dokken te Brest.

— **Batavia:** Nederlands Indië bereidt zich voor op een groot Japans offensief, dat volgens de autoriteiten onvermijdelijk is. Het Nederlandse commando heeft echter het sterk vertrouwen uitgesproken in het leger, de vloot, de luchtmacht en de burgerbevolking.

— **Budapest:** De Duitse Minister van Buitenlandse Zaken Joachim von Ribbentrop vertrok gisteravond uit Budapest na afscheid te hebben genomen van Premier Laszlo de Bardossy en andere vertegenwoordigers van de landen, die bij het driemogendhedenpact zijn aangesloten. Von Ribbentrop verbleef 3 dagen in Hongarije.

— **Londen:** De radio van Moskou deelde mede, dat de Russen de stad Mosalsk veroverd hebben op 47 mijl ten Westen van Kaluga. Molsalsk ligt 20 mijl verder naar het Westen dan Meschovsk. Andere plaatsen, die door de Russen veroverd werden, zijn Vetchino en Serpeysk. De herovering van Molsalsk is deel van het voortgezette Russische offensief in de richting van Vyazma op 55 mijl ten Noord-Westen daarvan.

— **Tokio:** De Japanse Commandant op de Philippijnen heeft opdracht gegeven, dat alle Noordamerikaanse en Britse onderdanen zich ogenblikkelijk bij het leger moeten melden voor internering „voor hun eigen bescherming". Hieraan werd toegevoegd, dat zij, die hieraan niet voldoen vóór 15 Januari, op de juiste wijze zullen worden gestraft, aangezien dan zal worden aangenomen, dat men zich bezighoudt met anti-Japanse activiteiten.

— **Rangoon:** Gemeld wordt, dat Vice-Luchtmaarschalk D. F. Stevenson in Rangoon gearriveerd is om het commando van de Royal Airforce in Burma op zich te nemen. Hij kwam rechtstreeks van Groot Britannië, waar hij het commando had over een bombardementsgroep.

— **Kuibysjev:** De Militaire Raad van de Zwarte Zeevloot gaf de volgende proclamatie uit: „Kameraad Stalin heeft opdracht gegeven, dat de Krim zal worden bevrijd van de Duitse indringers en hun Roemeense en Italiaanse cohortes. Wij antwoorden onzen leider. Ja, de Krim zal worden bevrijd." De proclamatie deed verder een beroep op de strijdkrachten om de wegen van den vijand af te snijden, zodat hij niet wan ontsnappen en hem dan te verpletteren op grondgebied en in de wateren van de Krim.

— **Londen:** Een aanvullend Russisch communiqué deelt mede, dat Russische luchtformaties op 8 Januari 7 vijandelijke bataljons infanterie uiteensloegen en gedeeltelijk vernielden en verder 2 ammunitie-opslagplaatsen vernietigden.

— **Washington:** De Noordamerikaanse Marine maakt bekend, dat het schip „Ruth Alexander" van de American President Lines door een vijandelijk vliegtuig in Nederlands Indische wateren tot zinken werd gebracht. De „Ruth Alexander" is een schip van 8000 ton.

— **Washington:** De Verenigde Staten zullen in Zuid-Amerika grote inkopen doen van Chinchona-schors. Charles K. Moser, van het Handelsdepartement deelde mede, dat de Verenigde Staten grote kinine-voorraden hebben, doch dat de Nederlands Oost Indische bronnen thans afgesneden zijn.

Autoriteiten waken, doch publiek moet medewerken.

Ook zonder dat hij de kustlijn ziet, kan een piloot Curaçao vinden.

Langs de donkere wegen, die een vreedzamer aanblik bieden dan de spanning van het ogenblik zou doen vermoeden, rijdt de auto over de weg naar Hato. Hier en daar passeert een „tegenligger", met in de regel onvoldoende afgeschermde koplampen. De sfeer is rustiger dan ooit en laat evenals gisteren reeds in de beschrijving van de verduistering in Willemstad gezegd werd, zien hoe weinig de ogenblikken van rust zijn in het leven van den modernen jachteling.

De ogenblikken van overpeinzing duren niet lang, al lijkt de weg van de stad naar Hato iets langer dan gewoonlijk. Met een auto kan men thans niet zo ijlen, als men graag doet.

Daar ligt Hato. De weg is gebarricadeerd. Een Engels soldaat inspecteert ons. Dan gaat het verder, langzaam naar de sinistere holte, die in normale tijden de gezellige hal is van onze vlieghaven.

Een tegen het zwerk afgetekend monster staat voor het kille met een paar zwakje pitjes verlichte café-terras. Sommigen hebben somber-zwarte regenjassen over hun lichtkleurige kledij aangetrokken.

Op een auto worden lantaarns geladen. Daarmede zal men onze startbaan uitbakenen.

Somber, duister en beklemmend is alles. De weinige mensen, die tot hier worden toegelaten, gaan van beklemming zachtkens spreken. Tot eindelijk het signaal 'instappen' klinkt en allen voorzichtig in de militaire machine stappen.

Dreigend is dat ding. Niet dreigend voor ons, maar voor wien het wagen zou ons gebiedsdeel met vijandelijke bedoelingen te naderen. Daar is een gedeelte voor mitrailleurs, hier kunnen bommen worden geborgen, daar extra tanks voor lange afstandsvluchten.

Gierend snort het gevaarte de lucht in. Gierend toeren wij over Willemstad, waar op dat moment juist het luchtalarm moet weerklinken, want overal gaat het licht uit. Met permissie van de overheden mag de Isla blijven branden, maar in geval van werkelijk luchtalarm gaat ook daar alles uit. Alles is zo geregeld, dat men wel overal het licht kan uitdraaien, doch dat het bedrijf ongehinderd enkele uren voortgang kan hebben. Tot het stopzetten van het bedrijf gaat men slechts in geval van uiterste nood over.

Het is een geïllumineerd bloemenperk, die Isla. Glimmend stralen ertussen de verlichte plekken, waar schildwachten de wacht over houden. Ja, als men daar de zaken niet uitdraait, is de Isla er slecht aan toe. De medewerking van de olie-lui blijkt voortreffelijk. Na plekken als Oostpunt e.d. was de wijk Rio Canario verreweg het best verduisterd. Hulde aan die mensen, getuigden de autoriteiten in het vliegtuig.

Alvorens verder te controleren, werd er een oefening gehouden. Met een lichtkogel wordt het signaal 'zoeken' gegeven. Daar flikkeren Curaçao's zoeklichten op, aan het Rif, op Hato, op vele andere plaatsen. De machine danst op en neer, maar wordt soms in kruisende bundels gevangen. Op zo'n moment is het lichter in het vliegtuig dan op het terras van Piscadera-baai in de zon. Fantastisch is het van boven af de zoeklichten te zien wenden en keren; fantastisch de cadans van het vliegtuig te voelen, als het wil ontsnappen, maar niet kan... Curaçao mag gerust zijn. Met de weinige middelen die ter beschikking staan, heeft onze militaire overheid alles gedaan, wat zij kon. En dat is veel. Geen vijand zal ongestraft het eiland naderen. Mits... elk zijn plicht doe. En die plicht is allereerst zich van geroddel, dat wij „toch niets kunnen doen" onthouden, en vervolgens de voorschriften opvolgen.

Over het algemeen heeft men zijn plichten begrepen. Reeds werd gezegd dat de olie-bevolking hierin verre en verre uitmunt. Op Rio Canario, Groot Kwartier en naaste omgeving brandde geen licht, maar reden ook geen auto's. Het was er donkerder dan op... San Willibrordo, waar nog een lamp werd waargenomen.

Ook de stad was goed verduisterd. Punda, Scharlo en Pietermaai het best. In Otrabanda brandde hier en daar nog een lichtje. Het Brionplein was volkomen onzichtbaar. De nauwe streep van de Anna-baai kon men niet waarnemen, maar het bredere Schottegat was te zien door de waterglans. Julianadorp was goed verduisterd. Verderop naar buiten was niets te zien.

In het vliegtuig gezeten en vliegend op een hoogte van 1000 meter (d.i. binnen geschutsafstand) is de witte kustlijn te volgen.

Wij zijn te beginnen bij Hato geheel rondgevlogen langs Westpunt en Oostpunt weer naar Hato terug. Overal kan men de kust volgen.

Volgens de bevoegde personen is dit evenwel geen bezwaar. Ook zonder dat men de kustlijn ziet, kan een bekwaam vlieger het eiland vinden. Maar wat hij niet vinden mag, dat zijn de vitale punten: oliecentra, bevolkingspunten. En ook al ziet men de kust, dan heeft men die nog niet. Mits... de bevolking overal medewerke.

Enkele opmerkingen, ons van de zijde der autoriteiten toegezonden, publiceren wij hieronder. Men doe hier zijn winst mede. Want slechts de volle medewerking van het publiek kan ons doen winnen. Dat men van overheidswege toestond aan de pers om mede te vliegen, kan slechts een dankwoord ontlokken aan het adres van den A.M.C.

Er was één ding beter te zien dan de kustlijn, dat waren onvoldoende afgeschermde autolampen. Het is te hopen, dat degenen, die met zulke lampen nog rijden, maatregelen zullen treffen.

CURACAO.

VERDUISTERINGSOEFENING VAN 8 JANUARI 1942.

Opmerkingen.

1. Op 8 Januari werden des avonds nog een vijftigtal auto's aangehouden, waarvan de koplampen en achterlichten niet voldoende waren afgeschermd. Dit vijftigtal vormde ongeveer 80% van de toen rijdende auto's. Dezelfde fouten werden weer gemaakt o.a. de witte spleet op het brandpunt van de lamp aangebracht, de koplampen, wel geverfd, doch te veel doorschijnend, rijden met groot licht.

Men behoeft slechts de bekendmaking te lezen om te weten hoe de afscherming moet geschieden.

2. Er werd een automobilist aangehouden, die het rode achterlicht aan de rechterachterzijde van zijn auto had aangelaten en links achter had uitgedaan. Dit levert groot gevaar op voor het verkeer. Juist links achter moet in elk geval blijven branden.

3. De verduistering van het eiland was goed. Op enkele punten werd echter nog licht waargenomen te weten:

— in de omgeving van het Sint Elisabethshospitaal. Herhaaldelijk is verzocht door middel van de Curom om het licht uit te doen. Hieraan werd geen gevolg gegeven.

— in de West Indische Compagniestraat op het einde van die straat;

— het Kamp Sufisant was 10 minuten na de aanvang van de oefening nog niet verduisterd.

4. Uit de rapporten, welke zijn binnengekomen, blijkt het volgende:

— enige percelen waren niet bewaakt. Men is hier zijn burgerplicht niet nagekomen. Dat zegt in deze tijden al genoeg;

— in de Bargestraat waren enige woningen nog niet volkomen verduisterd, idem op Scharloo;

— er was uitstralend licht in het magazijn van Jonckheer. Door middel van de Curom is herhaaldelijk verzocht om dit uit te doen.

De oefening is gelukt en heeft aan de verwachtingen voldaan.

BOTICA'S.

Deze week hebben de volgende botica's de Zondag- en nachtdiensten:
Otrabanda: Emma.
Punda: Excelsior.

VERENIGINGSNIEUWS.

— K.S.C.: 10 uur Korfbal Olympia — B.I.T.O.: 10 uur voetbalveld A.: Ajax Jr. — Vitesse Jr.: 10 uur Baseballveld B.: Lucky Strike — Volharding.

14.45 uur tweede klasse: E.D.O. — Union; 16 uur: Eerste klasse: Boca Junior — Olympia. 16 uur veld B.: Olympia Jr. — ....?

WERELDNIEUWS.

— **Vichy:** Gemeld wordt, dat Jean François Darlan 42 Generaals pensioen heeft gegeven en van plan is de gehele leger-administratie van onder tot boven te herzien alvorens een plaatsvervanger voor Huntziger te benoemen.

— **Marseille:** Onbezet Frankrijk deelde mede, dat het Franse passagiersschip „La Moriciere" met 260 passagiers en 100 leden der bemanning aan boord waarschijnlijk vergaan is in een storm nabij de Balearen. Het is niet bekend of er verliezen te betreuren zijn onder passagiers en bemanning.

— **Chungking:** De Chinese luchtmacht verjoeg 8 Japanse vliegtuigen, die poogden de eerste luchtaanval van dit jaar op de provisionele Chinese hoofdstad te ondernemen.

— **Washington:** Militaire officieren gaven de mening te kennen, dat Generaal Douglas MacArthur zijn strijdkrachten op Luzon 15 mijl verder heeft teruggetrokken en thans wacht op de grote Japanse aanval, die waarschijnlijk zal komen na een betrekkelijke verslapping in de strijd.

— **Batavia:** Plannen om Australische luchtversterkingen te zenden naar Nederlands Oost Indië en om Nederlandse piloten in Australië te trainen, zullen volgens den correspondent van de „Javabode" te Sydney worden besproken door Van Mook. Gisteren confereerde Van Mook met leden van het Australische oorlogscabinet en den Britsen Hogen Commissaris Sir Ronald Cross. Ook was hij van plan een bespreking te houden met Essington Lewis, Directeur van de vliegtuig-productie in Australië. Volgens het bericht zou Van Mook in Sydney hebben gezegd, dat Australië Nederlands Oost Indië als zijn slagfront wil beschouwen.

— **Londen:** Generaal Charles de Gaulle zond een nieuwjaarsboodschap aan Premier Gerbrandy, zeggende dat de vastbeslotenheid en dapperheid van de Nederlandse strijdkrachten in het nieuwe krijgstoneel, dat werd geopend door de Japanse agressie, reden heeft om te vertrouwen, dat ook daar de As in toom zal worden gehouden. Gerbrandy antwoordde hierop en gaf uitdrukking aan de Nederlandse bewondering voor de schitterende inspanningen van de Vrije Franse strijdkrachten.

PAUS ONTVANGT ARGENTIJN.

Het Andi nieuwsagentschap meldde uit Vaticaanstad, dat Z.H. de Paus op een privé-audiëntie den Argentijnsen Ambassadeur bij het Vaticaan, Llobet, ontvangen heeft (Bern, AP)

ALLERLAATSTE NIEUWS

Een commentator van het Britse Ministerie van Buitenlandse Zaken verklaarde, dat het „zeer goed mogelijk" is, dat Finland begonnen is inleidende voorstellen te doen voor een vrede met Rusland. Hij verklaarde, dat er echter geen definitieve inlichtingen in Londen beschikbaar waren om deze berichten te bevestigen. De commentator zeide, dat het schijnt alsof de Finnen bijna uithongeren.

Uit Berlijn wordt gemeld, dat de Duitse autoriteiten met het oog op de berichten in het buitenland over toenemende onrust en politieke wanordelijkheden, buitenlandse correspondenten hebben uitgenodigd enige plekken in Berlijn aan te wijzen als mogelijk centrum van moeilijkheden en dan zelf een kijkje te gaan nemen. Buitenlandse waarnemers hebben op hun dagelijkse ronden geen enkele machinegeweerpost gezien of het samenhopen van troepen in de stad.

Midden in de nacht werden de correspondenten uit hun bed gehaald en afzonderlijk per telefoon mededeling gedaan van de berichten, die het Duitse Ministerie van Buitenlandse Zaken toeschreef aan Britse en Noordamerikaanse bronnen alsmede om de officiële ontkenning te vernemen, dat geen open of georganiseerde revolutionnaire beweging bestaat in Berlijn.

Sommigen gaven hun verwondering te kennen, dat de verhalen zulk een grote onrust heeft veroorzaakt in Wilhelmstrasse, dat men een ogenblikkelijke ontkenning noodzakelijk achtte.

Het Britse Hoofdkwartier te Singapore deelt mede, dat de Britse strijdkrachten in het Westelijke Malakka front zich bij ernstige gevechten verder naar het Zuiden hebben teruggetrokken.

Adolf Hitlers Perschef, Dr. Otto Dietrich, schreef een artikel, waarin hij toegeeft, dat de Duitse militaire operaties „een uiterst ernstige en inderdaad critieke phase" zijn ingegaan. Het artikel van Dr. Dietrich verscheen gisteren in alle Duitse nieuwsbladen en werd aangehaald door het Zwitserse Telegraafagentschap. Dietrich verklaarde echter, dat Hitler zal weten hoe deze crisis te boven te komen.

Het oorlogscommuniqué van Caïro deelt mede, dat de asstrijdkrachten zich zo snel terugtrekken uit Cyrenaica, dat de vooruitgeschoven Britse strijdkrachten den vijand niet tot actie kunnen brengen. De Britse luchtmacht voerde aanvallen uit op de weg tussen Jedabya en El Agheila.

De Zwitserse radio zeide, dat volgens een bericht uit Moskou de spoorwegverbinding tussen Moskou en Rostov aan de Don hersteld is. De lijn over een afstand van 600 mijl werd herhaaldelijk door Duitse bommenwerpers bestookt bij de Duitse offensieven in het Donetzbekken en bij Tula.

De Britse radio zeide, dat de Russen nieuwe successen behaalden in de Orelsector op 200 mijl ten Zuid-Westen van Moskou en hier 5000 Duitse soldaten doodden in de laatste 5 dagen.

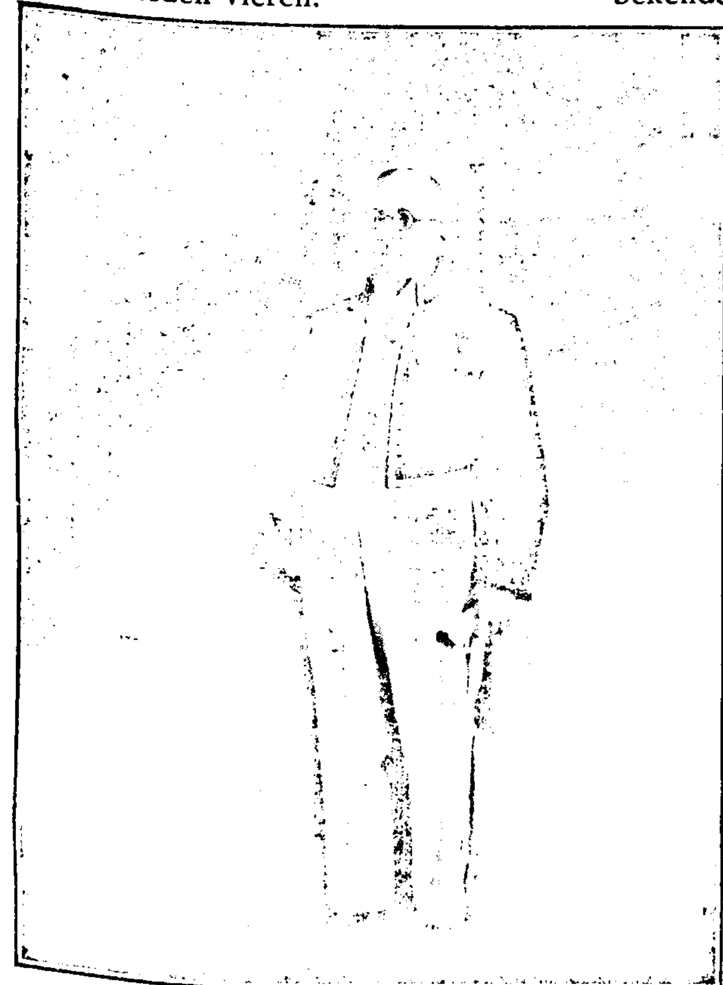
HONDERD JAAR

1842-1942

FEESTBLAD UITGEGEVEN DOOR „DAGBLAD AMIGOE DI CURACAO" TE WILLEMSTAD, TER GELEGENHEID VAN HET EEUWFEEST VAN DE KOMST DER EERSTE ZES ZUSTERS VAN DE CONGREGATIE DER EERWAARDE ZUSTERS PENITENTEN RECOLLECTINEN DER ONBEVLEKTE ONTVANGENIS OP CURACAO

Hulde van den Landvoogd.

Het is met een oprecht genoegen, dat wij gevolg geven aan het verzoek der redactie om in dit extra-nummer van het dagblad Amigoe di Curaçao eenige woorden te willen wijden aan het jubileum, dat de Zusters van Roosendaal heden vieren.

Z.E. GOUVERNEUR G. J. J. WOUTERS.

Onwillekeurig komt onze pen boven het papier even tot stilstand als wij met onze gedachten teruggaan in het verleden en bedenken wat deze goede zusters gedurende een eeuw voor de bewoners van ons gebiedsdeel gedaan hebben.

Onmogelijk is het in enkele woorden weer te geven het groote offerleven van deze hoogstaande vrouwen, die nooit zich zelf zochten, maar wier gedachten altijd en op de eerste plaats uitgingen naar de aan hunne zorg toevertrouwden en meer in het bijzonder naar de jeugd.

Als wij het leven der Zusters van Roosendaal, die hier arbeidden aan ons geestesoog laten voorbijgaan, dan zien wij de eerste Zusters het beminde Moederland verlaten, alles achterlatende wat hun dierbaar was, een onbekende toekomst tegemoet gaande.

Wij zien haar dat afscheid voor immer nemen, wel is waar met een traan in het oog, maar met een dapperen glimlach om de lippen en een trek van onverzettelijke wilskracht op het gelaat.

En bij aankomst op onze eilanden is er zelfs geen spoor van tranen meer te bekennen en met bewonderenswaardige blijmoedigheid aanvaarden zij hun schoone maar ook zoo zware levenstaak.

Zoo deden de eerste zusters, zoo deden alle zusters, die in den loop der jaren hier heen kwamen.

Zij, die zelf afstand deden van alles, buigen zich hier met moederlijke liefde over onze kinderen, om hen met eindeloos geduld de eerste beginselen der christelijke beschaving bij te brengen, zoodoende het fundament leggende voor het christelijk gezin en een christelijke samenleving.

Dit kunnen wij met onze eigen oogen aanschouwen, doch wie onzer zal ook maar bij benadering kunnen bevroeden hoeveel goeds wij, bewoners van dit gebiedsdeel aan deze zusters danken, voor ons door haar verkregen door ontelbare offers en door gebed.

Gods zegen heeft een eeuwlang in ruime mate gerust op de in dit gebiedsdeel werkzame Zusters van Roosendaal, moge hij ook in de toekomst in ruime mate hun deel zijn.

G. J. J. Wouters,
Gouverneur van Curaçao.

onder de haar toevertrouwde jeugd; gezien hoe zij met Franciscaanse offerzin en toewijding, met Franciscaanse eenvoud en blijheid door het leven gaan, lerend en stichtend door woord en voorbeeld, steeds weldoend en zich zelf wegcijferend, alleen bedacht op het heil van anderen. Teleurstellingen werden haar niet bespaard, maar de liefde overwint en deze dag getuigt, dat de Zusters van Roosendaal de eerste plaats veroverd hebben in de achting, liefde en dankbaarheid van een volk, waaraan zij zich geheel hebben weggeschonken.

Moge het volk van Curaçao steeds meer begrijpen welk een weldaad het voor hen is deze Zusters in hun midden te hebben en moge het de Zusters gegeven zijn in lengte van dagen haar zegenrijke arbeid voort te zetten, zich zelf en de bevolking van deze eilanden ten heil.

Fr. M. Radulphus
Inspecteur van het R.K. Bijz. Ond.

Apostolische en Culturele Arbeid.

Een eerste indruk is niet altijd de goede en de ware. Zeker niet als die opgedaan wordt vóór de jaren des verstands.

Ik herinner mij, dat ik op de bewaarschool als jongetje van vier jaar eens straf kreeg van de Soeur. Thuis deden ze er nog een schepje bovenop, want zusje was zoo goed om te rapporteren. Het is dus niet te verwonderen, dat ik van dit oogenblik af de dagen mijner onschuld moest slijten in instinctieve vrees voor een gevaar, dat mij onzichtbaar boven het hoofd hing.

Het motief of de aanleiding tot die straf is me ontgaan, maar het feit der bestraffing is me bijgebleven en huist onvervaagd op den bodem van mijn kelderbewustzijn: ik zie me op dat vreeselijk moment in het schoolbankje zitten, klein-ineengedoken, bevend en snel-ademend in afwachting van den bepaald méér voelbaren vorm, waarin de brommende alt-geluiden van de Soeur zich dreigden te condenseeren met klinkend effect... Neen, mijn eerste indruk van een „Soeur" was niet van de beste! Het was een voortdurende vrees voor een onbegrepen-aanwezig gevaar.

Het was later op een andere plaats, op een andere bewaarschool. En alweer een Soeur met een diepe stem! Hoewel in den beginne erg huiverig in deze nieuwe phase en steeds schuchter-peilend naar gevaar, was toch spoedig alle vrees geweken. Welke omstandigheid er aanleiding toe gaf, weet ik niet meer, maar op zekeren dag maakte de angst plaats voor een groeiend vertrouwen.

Onder die donkere geluiden bleek inderdaad geen dreigement te schuilen, doch een kalme vastberadenheid, die eerbied en gehoorzaamheid afdwong en straf overbodig maakte. Goedheid was het, die hart en verstand won......

Er kwam een andere indruk, een betere, de ware; thans ook gedeeld door het verstand, dat langzamerhand, mede door steeds nauwer contact met de Soeurs, tot de conclusie kwam: De Soeurs zijn zulke goede zielen... al brommen ze wel eens, al straffen zij! Ook mijn „eerste" Soeur werd in dit nieuwe licht anders beoordeeld. Ik erken hier gaarne: zij was goed, juist omdat ze strafte.

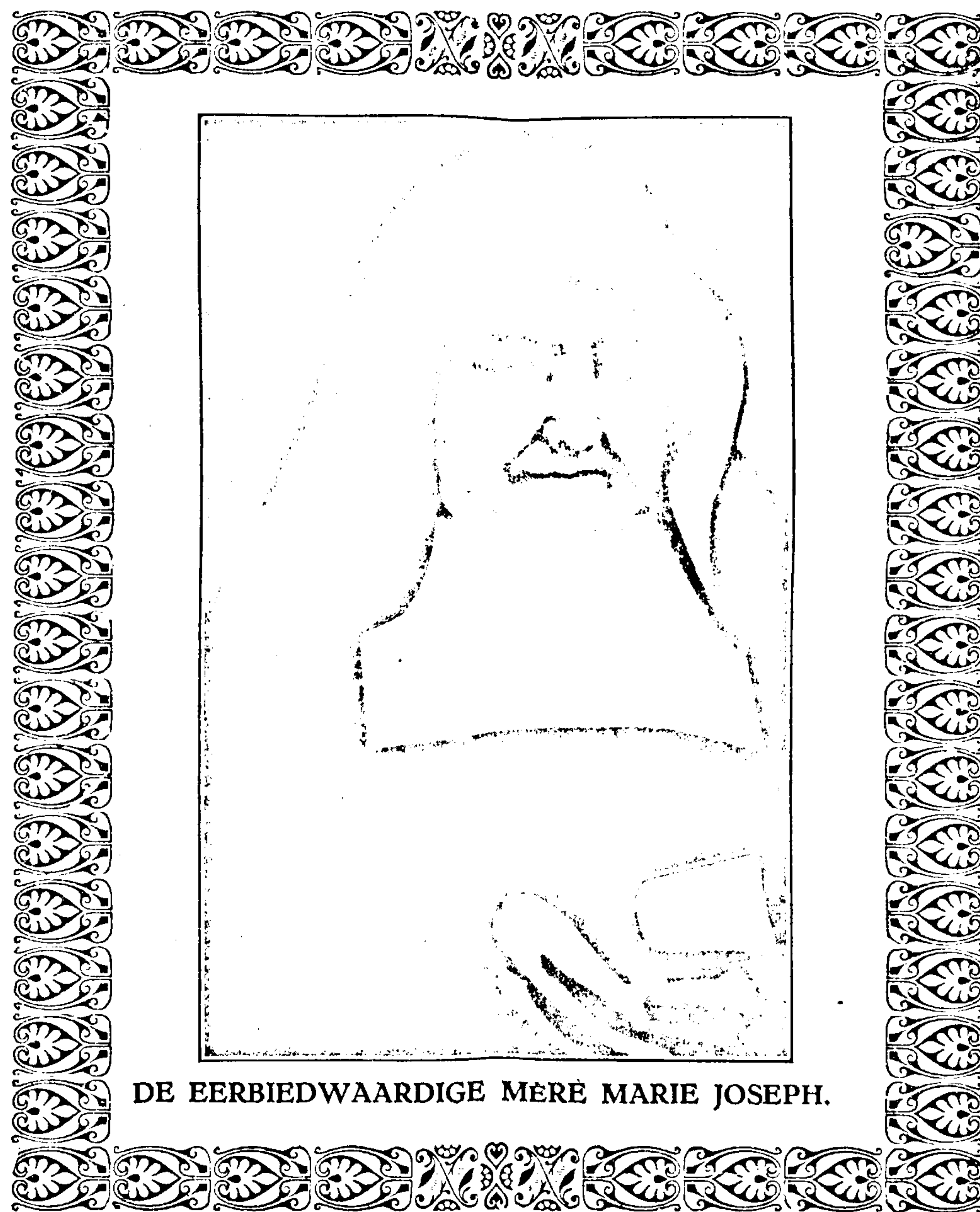
Op dit jubileumfeest zal ongetwijfeld een ieder, die de Soeurs kent, oprecht moeten getuigen, dat het steeds goedheid is, die uit al haar doen en laten straalt en den evenmensch verkwikt, verteedert, overwint. Zóó is het op school, zóó is het ook buiten de school.

Ja, openlijk moet hier erkend worden, dat de Soeurs van Roosendaal met groot succes in de missie van Curaçao hebben gearbeid, apostolisch en cultureel, omdat zij zoo „goed" zijn.

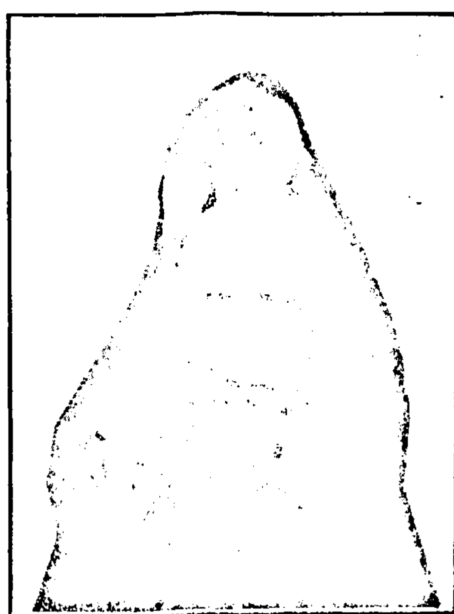
Mijn eerste bewaarschoolsoeur is gestorven... dankbaar bid ik voor haar zielerust. Zij strafte mij, omdat zij goed was. — De andere leeft nog in hoogen ouderdom... dankbaar bid ik voor haar welzijn. Zij strafte mij niet, eveneens omdat zij goed was.

Geve God, dat de missie van Curaçao altijd de goede Soeurs van Roosendaal op het arbeidsveld zal mogen zien. En dat Hij haar werk zegene.

P. Antoninus van de Veen Zeppenfeldt,
Vicarius Provincialis Ordinis Praedicatorum.

DE EERBIEDWAARDIGE MÈRE MARIE JOSEPH.

MÈRE SCHOLASTIQUE

Hulde van den Kerkvoogd.

Er zullen weinig menschen zijn op Curaçao, en dit geldt evenzeer voor de eilanden Aruba en Bonaire, die de Zusters van het St. Martinusgesticht niet kennen. Even gering is het aantal dergenen, die niet op de een of andere wijze van haar gezegenden, weldoenden, beschavenden arbeid genoten en geprofiteerd hebben. De Zusters en haar liefdevolle arbeid leven in dankbare herinnering bij ontelbaar velen. Haar religieus kleed en haar innig religieus leven worden door iedereen gerespecteerd.

De kloosterpoort van St. Martinusgesticht blijft altijd streng gesloten voor den geest der wereld; — toch zijn er weinig poorten, waarachter meer geheim leed is uitgeschreid, — waarachter meer smart verzacht, meer stille armoede gelenigd, meer vreugde en vrede in lijdende zielen zijn neergestort.

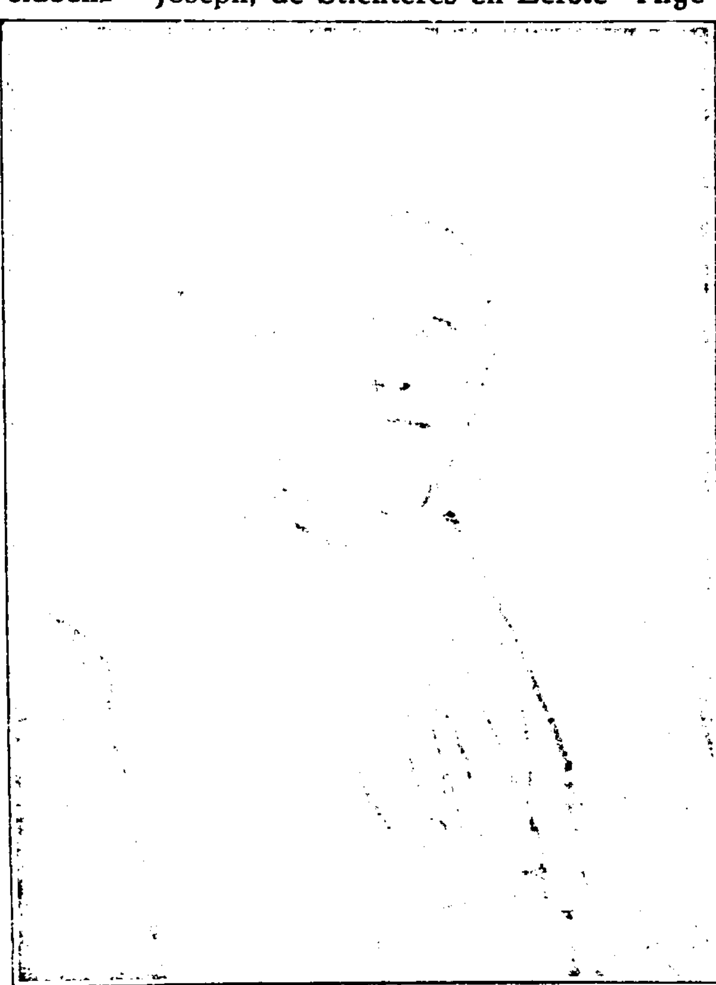
Door den honderd-jarigen belangeloozen arbeid der Zusters, is er tusschen Haar en de bevolking van Curaçao een band van vriendschap, van wederzijdsche waardeering en liefde geslagen, — een band zoo innig en hecht, dat hij door niets ter wereld verbroken kan worden. —

Belangeloos was haar arbeid, omdat hij verricht werd ter liefde van God en van de zielen. Want daarvoor waren zij uitgekomen, — daarvoor hebben zij gevaren getrotseerd, alle moeilijkheden gedragen en offers gebracht. Nooit hebben zij versaagd. Altijd hielden zij hoofd en hart omhoog. Want van Boven kwam de kracht en sterkte, — van Boven kwamen ook de zegeningen.

Al leek de arbeid dikwijls ondankbaar, — hoe weinig worden de geestelijke waarden van een door religieuzen geleide en door een religieus leven gedragen en vruchtbaar gemaakte opvoeding begrepen —, de Zusters wisten en waren er diep van overtuigd, dat haar offerleven en toewijding niet vruchteloos konden zijn. Vroeg of laat moest God haar werk zegenen en aan de kinderen, en aan geheel ons volk, ten goede doen komen. Wat ter liefde Gods gedaan wordt kan nooit verloren zijn, al wordt zijn geestelijke waarde niet aanstonds ten volle erkend en op prijs gesteld.

In deze overtuiging hebben zij dagelijks haar zware taak aanvaard, hebben zij haar werk voortgezet, en zullen zij het met Gods hulp blijven voortzetten, ons volk ten heil.

Als Hoofd van de Missie, aan wie door de Goddelijke Voorzienigheid het geestelijk heil der bevolking op de eerste plaats is toevertrouwd, kunnen wij ons niet genoeg verheugen in het bezit van de Zusters, kunnen wij den Goeden God niet genoeg dankbaar zijn voor de buitengewone en nooit genoeg te waardeeren weldaad aan ons volk bewezen. Deze innige dankbaarheid gaat uit naar de Eerbiedwaardige Mère Joseph, de Stichteres en Eerste Algemeen Overste der Congregatie, in wier hart zoo'n vurige liefde voor de Missie brandde, ook naar al de Zusters, die Gods Vaderliefde ons geschonken heeft, en naar haar gezegenden arbeid voor onze jeugd.

† Z.H.E. MGR. P. I. VERRIET O.P.

Hoeveel volken zouden het bezit van een schaar van religieuzen, die zich met zulk een toewijding geven aan het edel werk van de opvoeding der jeugd, begroeten als een kostbaar geschenk des hemels. Hoeveel Missionarissen zien er smachtend naar uit, zooals Curaçao's eerste Bisschop, Mgr. Niewindt, er met vurig verlangen naar heeft uitgezien, en ze dagelijks met al de vurigheid van zijn apostolisch hart van den hemel afgebeden. En ons volk mag zich nu reeds honderd jaar verheugen in dit bezit. Als we daarin mogen zien een bewijs, hoezeer de Goede God ons volk bemind, bevoorrecht en uitverkoren heeft, dan mogen wij, ja, moeten wij verwachten, dat ons volk zijn innige dankbaarheid voor deze hemelgave toonen zal, nu en altijd, en dat het de waarde van het religieus onderwijs als een werkelijke Godsgave steeds meer erkennen zal.

Moge in de tweede honderd jaar dit besef meer en meer tot ons volk doordringen. Daarvoor bidden wij, dat hopen wij — dat geve de Goede God.

P. I. Verriet,
Apost. Vic. v. Curaçao
Tit. Bisschop v. Eleutherna.

Bij een Eeuwgetij.

12 Januari, 1941 staat met gouden letters geboekt in de Geschiedenis van de R.K. Missie van Curaçao. En daar is reden voor. De komst de Zusters van Roosendaal, waarvan we thans het eerste eeuwgetij vieren, zou van zeer diepgaande betekenis zijn voor de opheffing en beschaving van de bevolking der Bovenwindse Eilanden en ver daarbuiten. Bij de komst dezer Zusters werd een aanvang gemaakt met een hoogst culturele arbeid, waarvan het tegenwoordige geslacht de tastbare resultaten bewondert.

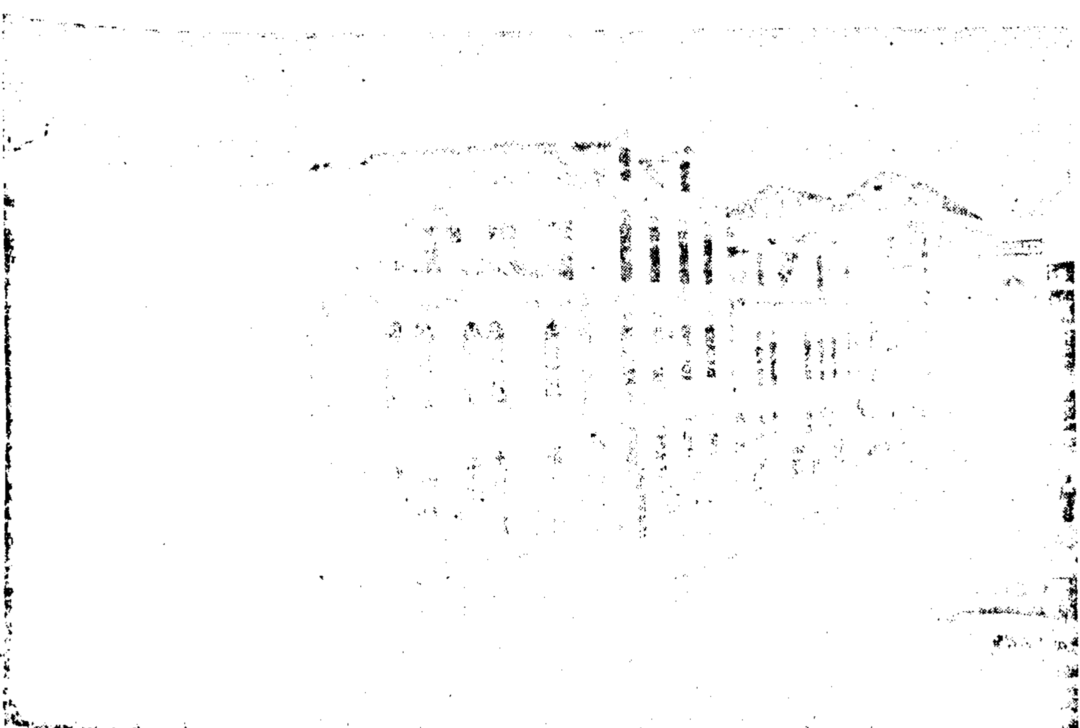
„Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst". Beter dan wie ook begreep dit de grondlegger de R.K. Missie van Curaçao, Mgr. M. J. Nieuwindt, die een beroep deed op de destijds nog jeugdige congregatie van Roosendaal en niet te vergeefs. Roosendaal gaf edelmoedig gevolg aan die oproep en nam een taak op zich waarvan de tegenwoordige generatie nu na 100 jaar kan getuigen: „Zij, de Congregatie van Roosendaal, heeft haar taak op schitterende wijze vervuld; zij heeft alles wèl gedaan".

En inderdaad; wat zou het werk van Mgr. Nieuwindt en van zijn doorluchtige opvolgers geweest zijn zonder de hulp van deze Godgewijde maagden, zonder haar onverdroten arbeid in de scholen, zonder dat leven van offer en gebed, van zelfverloochening en boetvaardigheid, dat genade en ontferming afroept over de schuldige wereld en tegelijk het geheim is van de vruchtbaarheid van haar arbeid?

Honderden hebben in onafgebroken rij het vaderland en al wat hun dierbaar was op aarde verlaten om het werk der eerstelingen voort te zetten, hetzelfde offerleven te leiden en dat alles voor het enig grote doel: Het kind te brengen aan de voeten van den Heiland en zijn tijdelijk en eeuwig welzijn te verzekeren. Een hoger ideaal is niet denkbaar.

Nu is de dag gekomen om een terugblik te werpen op het honderdjarig tijdperk, dat achter ons licht en er is reden om te juichen en jubelen. De dankbare bevolking van Curaçao, Aruba en Bonaire brengt op grootse wijze hulde aan de Zusters voor wat zij in deze 100 jaar in het belang der bevolking hebben verricht. En bij die hulde sluit ondergetekende zich gaarne aan.

Meer dan 50 jaar heeft hij meer van nabij het werk van de Zusters gevolgd. Met stijgende bewondering heeft hij haar het Apostelaat zien uitoefenen

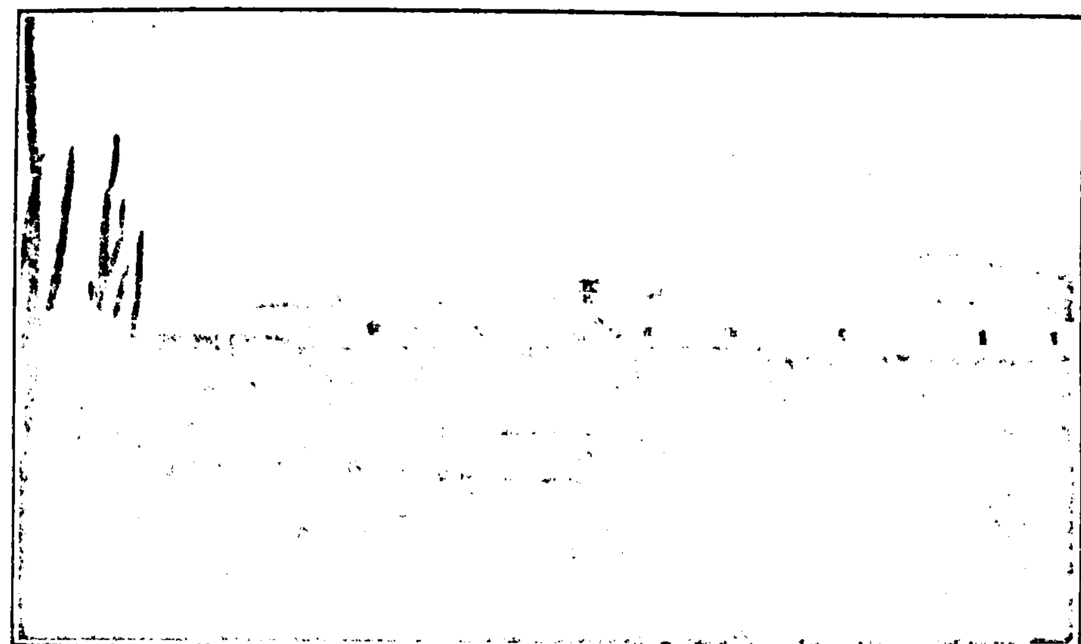

ST. MARTINUSGESTICHT TE WILLEMSTAD.

Een Eeuw van Offers.

Het was een gelukkige gedachte van de redactie van het Dagblad Amigoe di Curaçao een aantal personen uit te noodigen naar aanleiding van het aanstaand eeuwfeest van de aankomst van de Zusters van Roosendaal een artikel voor dit blad te schrijven. Gaarne voldoe ik aan dit vereerend verzoek, vooral om hierdoor openlijk hulde te brengen aan de Zusters voor alles, wat zij voor onze drie Benedenwindsche eilanden en in het bijzonder voor Curaçao gedaan hebben.

De geschiedenis van het Vicariaat van Curaçao is niet voltooid, indien daarin geen melding wordt gemaakt van de Zusters van Roosendaal; doch evenmin zal een geschiedenis van Curaçao op volledigheid kunnen bogen zonder een hoofdstuk over den arbeid der Zusters. De bijdrage die de Amigoe di Curaçao nu ontvangt, zullen die leemte gedeeltelijk

PENSIONAAT WELGELEGEN TE HABAAI.

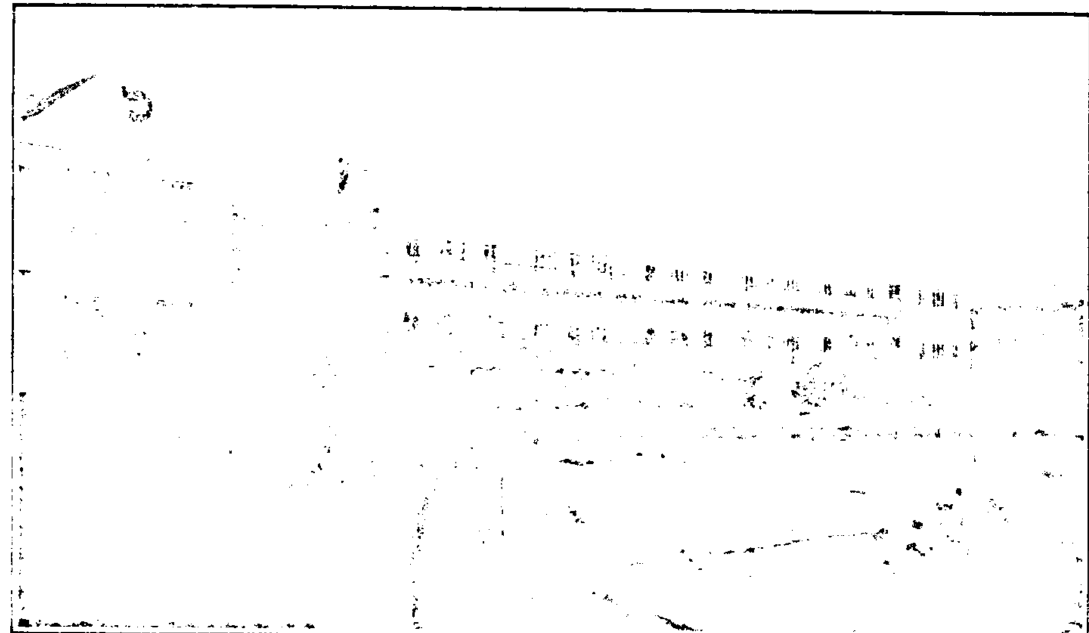
kunnen aanvullen en voor het nageslacht vastleggen wat Curaçao aan de Zusters te danken heeft.

Doch al worden de verschillende bijdragen in een feestbundel bijeengebracht en al verschijnt er een gedenkboek, dit zal slechts de uitwendige geschiedenis bevatten. Het zal een opsomming zijn van scholen en onderwijsinrichtingen van de tijdstippen waarop zij werden geopend, van het aantal leerkrachten en leerlingen, van cijfers en jaartallen. De groei en bloei van het door de Zusters gegeven onderwijs zal daaruit blijken en de omvang die hare werkzaamheden hebben aangenomen. De gebouwen en gestichten die zij hebben opgetrokken verkondigen luide haren lof.

Maar de inwendige geschiedenis, wie zal die naar waarheid weergeven? Wie zal kunnen nagaan de zorgen en moeite, de bovenmenschelijke inspanfers te zwaar was ter bereiking van het schitterende doel, dat zij zich voor ogen hebben gesteld? Wien is het gegeven de weldadigen invloed vast te stellen, dien de Zusters in de beschavingsgeschiedenis van Curaçao hebben uitgeeofend en door hare tallooże leerlingen, ook in de huisgezinnen en in de maatschappij zoowel hier als in de naburige landen?

In het Boek des Levens staat dit alles opgeteekend en een overgroot loon zal het deel der Zusters zijn. Doch dit ontheft ons geenszins van de plicht van dankbaarheid en erkentelijkheid die op ons rust. En ons van dien duren plicht te kwijten is een eer.

Allen hebben dit dan ook begrepen. En de dank den Zusters thans van alle zijden gebracht bij het einde van een eeuw aan het onderwijs besteed, is het meest welsprekend bewijs op hoe

ZUSTERSCHOOL TE SAN MATEO.

ning door de Zusters aan den dag gelegd, met name door de pioniersters in de eerste tientallen van het thans afgesloten tijdperk? Wie zal de volharding van de Zusters beschrijven, die van alles afstand hebben gedaan om zich te geven aan de grootsche taak, waaraan zij haar leven hebben gewijd? Wie zal onder woorden kunnen brengen wat de Zusters zich hebben moeten ontzeggen; wien niets te veel, geen ofhoogen prijs haar arbeid wordt gesteld.

Bij de intrede van de tweede eeuw zenden wij de bede ten Hemel, dat tot in lengte van dagen Curaçao getuige mag zijn van den zegenrijken arbeid van de Zusters van Roosendaal.

Joseph Marie Jean Ellis,
Voorzitter van de feestcommissie.

Pioniersters van het Onderwijs.

Honderd jaar geleden was de eerste groep Zusters van de Roosendaalse Congregatie op reis naar Curaçao, waar Ze in Januari 1842 arriveerde, om zich daar te gaan wijden aan het onderwijs der jeugd en scholen te openen voor de arme volkskinderen. Langzaam maar zeker breidde haar Missiewerk zich uit; niet alléén over Curaçao, maar ook over de eilanden Aruba en Bonaire.

God alléén weet, wat al moeilijkheden deze Pioniersters moesten overwinnen; hoe Zij en die volgden méér dan 50 jaar hebben getobd en gezwoegd, om de scholen in stand te houden en van de noodzakelijkste leermiddelen te voorzien. De Zusters Dominicanessen van Aruba, die van lieverlede haar taak op dat eiland overnamen, kunnen er enigszins een denkbeeld van vormen. Zij voelden zich dan ook gedrongen, bij gelegenheid van dit Eeuwfeest, aan haar Voorgangsters enige woorden van lof en hulde te wijden.

Het was den 20sten December 1909, dat 6 Zusters Dominicanessen op Arúba aankwamen, om het werk der Franciscanessen op de Staties van de Playa en de Noord over te nemen. De Soeurs waren op Curaçao; ze brachten haar grote vacantie bij haar medezusters in het St. Martinusgesticht door, om een flinke dosis kracht en moed op te doen voor het nieuwe schooljaar 1910, dat ze tot December op haar buitenposten moesten doorbrengen.

De Dominicanessen waren op informatie uitgegaan tot voorbereiding van haar nieuwe taak. Ze wisten reeds, dat er op de Playa, zowel als op de Noord, school-gehouden werd in een afgedankt kerkje, waarvan men 2 klaslokalen had gemaakt voor ± 200 leerlingen — jongens en meisjes — verdeeld over 5 leerjaren, welke toevertrouwd waren aan 2 Zusters onderwijzeressen, bijgestaan door een kwekeling. Na schooltijd kregen de meisjes van de hoogste klassen, — beurtelings in groepen — handwerkles, waarvoor de Soeurs de fournituren verschaften; daar de bevolking over het algemeen te arm was, om iets bij te dragen.

Als de meisjes bedreven waren in de kunst van haken en naaien, mochten ze onder leiding van de Soeurs practisch werk maken; als: ondergoed, jurkjes, abrigo's enz.; maar moesten dan zelf stof en haakgaren meebrengen.

De Soeurs hadden ook de zorg voor de kerk, waarvan ze het altaarlinnen, de kunstbloemen en de paramenten in orde hielden. Ze woonden dichtbij, in een bescheiden huisje. Elk had een cel aan de achterkant en aan de voorzijde een zitkamer, die tevens voor refter diende. Daar vóór was een afgesloten hofje. Een dienstbode van den Pastoor zorgde voor haar maaltijden.

De emancipatie van het onderwijs was nog verre te zoeken! Voor de Dominicanessen was het eveneens „behelpen en nog eens behelpen"; doch zij leidden van den beginne af een veel gezelliger leven; daar ze een eigen Tehuis hadden, waar het zestal zich op vacantiedagen verenigde.

Na Kerstmis kwamen de Soeurs van Santa Cruz en Savoneta naar Aruba terug. De moderne verkeersmiddelen waren er nog niet in gebruik; dus maakten ze de heen- en terugreis per zeilschip. De respectieve Pastoors waren met hun tweewielig rijtuigje aan de kade, om de Soeurs te verwelkomen en naar hun staties te brengen. De wagentjes boden slechts ruimte voor 2 personen; de 3e Soeur van Santa Cruz, die vrij corpulent was, liet zich met een ezelskarretje thuis brengen.

Bij een volgende uitzending van Zusters Dominicanessen naar Aruba op het einde van 1912, mocht het trio van Santa Cruz op Curaçao blijven. daar de witte Zusters het werk overnamen. Het arme tweetal van Savoneta kwam nu alléén terug en zou nog enige jaren op die eenzame statie moeten toeven. In 1916 zouden ze met frisse moed het nieuwe schooljaar beginnen, toen de communiteit van „Santa Maria" het genoegen smaakte weer 2 nieuwe Missionaressen te verwelkomen.

Verlangend hadden we naar haar komst uitgezien, om de ingenomen posten te versterken. Men had al gevraagd, nu ook Savoneta over te nemen; doch we hadden geprotesteerd bij gebrek aan voldoende krachten. Nauwelijks hadden we onze zaken geregeld, of we ontvingen een telegram van Mgr. Vuylsteke z.g.: „De beide Franciscanessen worden met de pakketboot op Curaçao verwacht." Het was voor de Soeurs geen aangename tijding; en voor ons niet minder, daar we van beide kanten zo'n regeling niet verwacht hadden. Ofschoon het vertrek der Soeurs voor ons een grote teleurstelling was, verheugden we ons toch over het feit, dat Ze bij en mèt haar Medezusterse konden gaan arbeiden. De Franciscanessen hebben op Aruba geleden, gestreden en geofferd, om de fundamenten te leggen, waarop wij konden voortbouwen.

De tijden zijn nu veranderd; doch arbeid en offers blijven aan de orde van de dag! Vijftig jaar geleden had niemand kunnen vermoeden, dat met de steun van gouvernementswege instellingen zouden verrijzen, waarop men trots mag zijn.

Van harte wensen we de Soeurs Franciscanessen geluk met het Eerste Eeuwfeest van haar arbeid op Curaçao en Onderhorigheden. We wensen en bidden, dat haar werk moge gedijen in lengte van dagen tot Gods glorie en het heil der bevolking.

„Santa Maria", Aruba.
20 December 1941.
Zusters Dominicanessen.

„Maria en Jacoba" in zicht!

Honderd jaar geleden beidde Curacao de eerste Zusters.

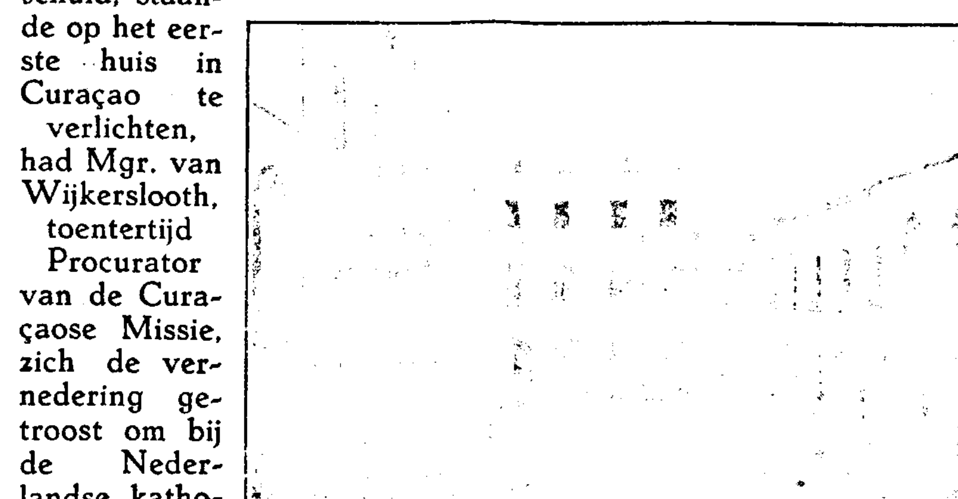
Pastoor M. J. Niewindt beschrijft hoe Curacao te hoop liep, toen de Zusters na 70 dagen varens hier arriveerden.

Een vierde van de gehele Curaçaose schooljeugd zit in de banken van de zusterscholen. Op Curaçao zelfs de helft, op Bonaire zelfs twee derden. Het g.l.o.A voor jongens en meisjes in de buitendistricten van Curaçao en Bonaire en het g.l.o.B voor de meisjes in Willemstad en Kralendijk, evenals het voorbereidend onderwijs van jongens en meisjes in deze plaatsen is grotendeels of geheel in handen van de Soeurs. Bovendien is het mulo-onderwijs in de handen van de Soeurs van het St. Martinusgesticht.

Dit alles rechtvaardigt de uitgave van een extra-blad van „Dagblad Amigoe di Curaçao" meer dan ooit, nu de Soeurs aanstaande Maandag een jubelweek ingaan ter herdenking van het feit, dat het op 12 Januari 1942 honderd jaren geleden zal zijn, dat de eerste Soeurs hier arriveerden.

In 1842 was een reis uit De Nederlanden naar Curaçao (waar toen slechts 15.000 katholieken woonden, tegenwoordig bijna 52.000) een hele onderneming. Meer dan 2 maanden, 70 dagen, duurde de hachelijke reis.

Ter gemoetkoming in de hoge reiskosten der eerste zes Zusters en om de schuld, staande op het eerste huis in Curaçao te verlichten, had Mgr. van Wijkerslooth, toentertijd Procurator van de Curaçaose Missie, zich de vernedering getroost om bij de Nederlandse katholieken te bedelen voor deze religieuze gemeente, aldus ontlenen wij aan het Gedenkboek, dat binnenkort zal verschijnen.

PATIO ST. MARTINUSGESTICHT.

Hij schrijft een breedvoerige verklaring van Zijn handeling en Gods zegen rustte op Zijn werk. Zodra er een som bijeen was, werd die aan Pastoor Niewindt gestuurd en daarop werd deze in een brief aan „den Godsdienstvriend" een tijdschrift, dat de katholieke belangen voorstaat: „Wij zijn reeds begonnen van uw milde gaven volgens uw liefderijke inzichten gebruik te maken. Van de aan ons overgemaakte gelden hebben wij terstond de hypotheek en een groot gedeelte van de schuld met de daarop vervallen interest afbetaald en wij koesteren de hoop, dat wij na het ontvangen van meer gelden u spoedig zullen kunnen melden, dat de gehele schuld, uit de aankoop der huizen en de nodige reparatiën ontstaan, geheel zal zijn afgedaan!"

Het klinkt helemaal niet bevreemdend, als we de lezers horen vragen: „Maar waar kwamen die Nederlandse sommen toch vandaan? Die konden toch niet altijd uit dezelfde bron komen?" De lezers kennen reeds Monseigneur van Wijkerslooth, die als Procurator van de Oost- en Westindische Missiën hun belangen voorstond. Deze grote weldoener kon echter ook niet alles alleen doen en zocht medehelpers voor het goede. Gods Voorzienigheid wees een vurig strijder voor de katholieke zaak aan.

Hier kan onmogelijk de lof verzwegen worden van den groten Joachim Le Sage ten Broek, die leefde van 1775 tot 1847 en die met titanische kracht in woord en geschrift het werk van Monseigneur Niewindt steunde.

Ook aan de „Propaganda Fide" dankt de Missie grote weldaden. Zonder deze steunpilaren zou geheel het werk ineengestort zijn. Hier laten we den Kerkvoogd zelf zijn gevoelens en zijn vreugde uiten bij de komst van zijn zo lang verwachte religieuzen.

Met gevoelens van hartgrondige dank jegens God zingt Hij Zijn vreugde uit over de komst der eerste Zusters in Zijn Missie. In een brief van 31 Januari 1842 lezen wij: Reeds van de maand October af verwachtten wij hier de brik „Maria en Jacoba" met 6 geestelijke Zusters, die hier een Gesticht van Opvoeding en Onderwijs voor meisjes zouden oprichten. Iets, waaraan niet slechts deze Kolonie, maar ook de omliggende Republieken en de naburige landen de grootste behoefte hebben. De brik kwam maar niet opdagen en eindelijk hoorden wij, dat zij eerst in het begin van November zou uitzeilen. Wij verwachtten de Zusters dus in het midden van December, maar ook nu werden wij in onze verwachting teleurgesteld. Het Hoogfeest van Kerstmis ging voorbij, het nieuwe jaar begon en...... nog geen „Maria en Jacoba" in het zicht. Er werden onrustbarende veronderstellingen gemaakt; velen van onze brave katholieken verenigden zich in gebed om van God behouden aankomst af te smeken; verscheidenen naderden met dat inzicht tot de H. Tafel en plotseling hoorden wij, dat het schip te La Guayra en te Puerto Cabello was aangekomen en dat wij binnen enige dagen het geluk zouden hebben het schip in onze haven te zien aankomen. **Eindelijk, de 12e Januari, 's morgens om 10 uur, werd er een sein gegeven, dat de „Maria en Jacoba" in zicht was.**

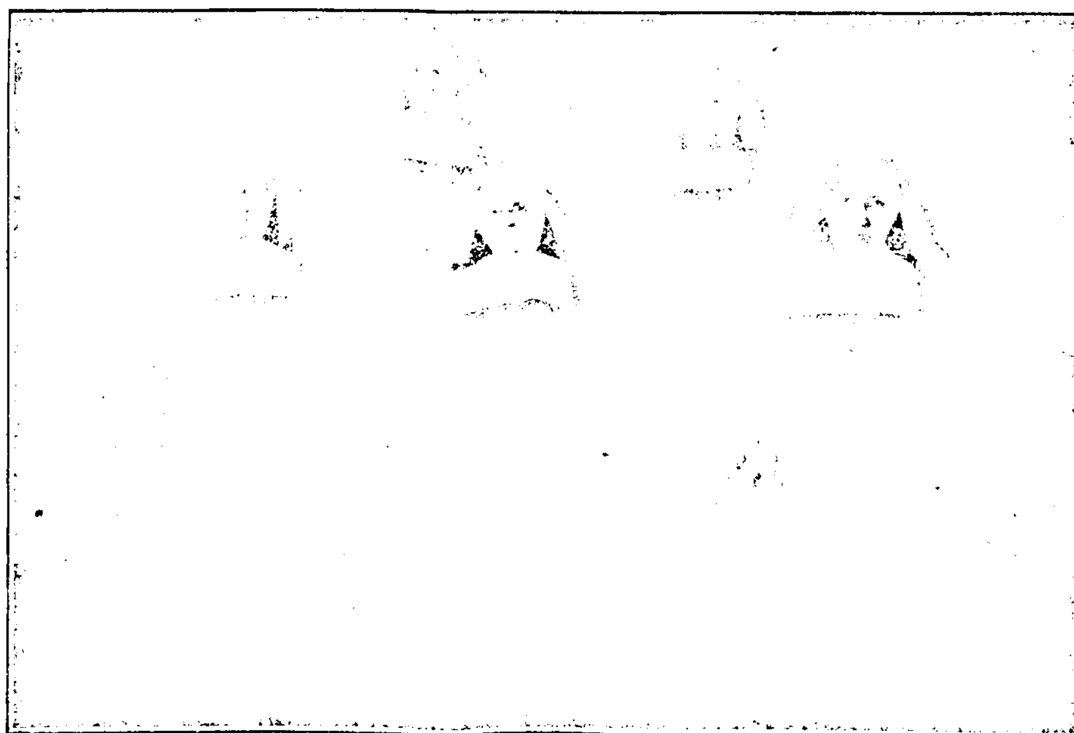
Terstond schaarde zich een ontelbare menigte van allerlei kleuren en standen aan de beide oevers van de haven en een uur daarna zeilde de brik binnen.

Wat ik gevoelde toen ik vanuit de verte onze goede Zusters in haar geestelijk gewaad op het dek zag staan en enige ogenblikken daarna vergezeld van den Weleerwaarden Heer Ledel, die ware Christen-heldinnen met den Weleerwaarden Heer Van Roosmalen aan boord mocht welkom heten, wat ik toen gevoelde, kan ik niet beschrijven. Dit is zeker, dat ik die dag voor een der genoeglijkste en gelukkigste mijns levens acht. Bij het aan wal stappen, hield de brigade der marechaussees het volk op een behoorlijke afstand, zodat het landen der verwachte en afgebeden Zusters was te vergelijken bij de komst van personen van de hoogste rang.

Allen, Protestanten, Joden en Katholieken hebben de Zusters met eerbied en belangstelling ontvangen. De gemoedsgesteldheid duurt voort en zal gelijk ik hoop, standvastig blijven. Aldus laat Pastoor Niewindt zich uit over het aankomen der Zusters.

Deze waren: Soer **Marie Scholastique**, die als Overste de naam zou dragen van Mère Scholastique. Zij was eerste Meesteres der pensionnairen van Roosendaal geweest en tevens was zij de leidster der Novicen of nieuwelingen in de Congregatie. Zij had reeds nog in de wereld zijnde, met haar zuster, die haar later naar Curaçao zou volgen, een meisjeskostschool bestuurd te Lier in België. Dan volgden de Zusters **Marie Thérèse,** die het Gouden Feest van haar komst op Curaçao nog meemaakte, verder Soeur **Marie Martha** en Soeur **Marie Vincente** en dan nog twee Novicen: Soeur **Agnes** en Soeur **Philomena,** die hier zouden geprofest worden. Zeker merkwaardig is de naam Philomena, die toen voor het eerst op Curaçao gehoord werd en thans door het biezondere werk van Pastoor van den Elzen hier op Curaçao zulk een godsdienstige opleving ten gevolge had.

De Congregatie der Soeurs bes toen nog maar 10 jaar en had dus zeer weinig Zusters. **De Congre van de Religieuzen Penitenten-Re lectinen van de Onbevlekte Ont genis was de eerste, die het uitze naar overzeese Bezittingen aand** en toen de Overste, Mère Marie seph, dit voornemen meedeelde Koning Willem II, toen Z.M. bij legenheid het Moederhuis bez zeide de Koning: „Dat vind ik goe laten de Zusters maar zoveel mog goed doen." Had Zijne Majesteit weten, hoeveel de Zusters in de komst van tegenwerking en ver zouden hebben te verduren, zeker Z.M. wel andere orders mee geg doch de Eeuwige Koning stond Bruiden bij in de strijd, opdat de ters er glorierijk doorheen zouden men.

DE RAAD DER ZUSTERS IN DE CURAÇAOSE MISSIE.

v.l.n.r. Soeur **Marie Eulalia,** Soeur **Marie Gratia,** Soeur **Marie Luciana** (voorzitster van de Raad), Soeur **Marie Alexia,** Soeur **Marie Eleuthère.**
De Eerwaarde Soeur M. Luciana is reeds 43 jaar in de Curaçaose missie werkzaam en is als oudste in jaren voorzitster van de Raad. De beide Soeurs M. Eulalia en Eleuthère zijn respectievelijk Supérieures van de Communiteiten Bonaire en Santa Familia. Soeur M. Gratia, de tweede van links, is de Supérieure van het St. Martinusgesticht en tevens belast met de hoofdzorg voor het onderwijs door de Zusters gegeven. Soeur M. Alexia, links achter, is als Raadzuster tevens werkzaam als „économe" (financieel beleid).

ST FRANCISCUSGESTICHT TE KRALENDIJK, BONAIRE.

Honderd Jaar van Succes.

Vandaag gaan veler gedachten terug naar 12 Januari 1842, de dag waarop de drie eerste Soeurs van Roosendaal hier voet aan wal zetten.

Honderd jaren zijn sedert vervlogen, honderd jaren van stoere arbeid en onverdroten ijver, honderd jaren, waarin veel is geofferd, geleden en gestreden, maar waarin ook veel is bereikt.

De kloeke Pioniersters, begeesterd door de onverschrokken durf en de taaie volharding van haar Leidsman en Aanvoerder Monseigneur Niewindt hebben het beschavingswerk op Curaçao aangevangen en trots de vele en voor onze moderne tijd onbekende moeilijkheden werd het moedig voortgezet. En met succes!

Verrees op ons eiland door de noeste vlijt der Apostolische Vicarii en Missionarissen kerkje na kerkje, Roosendaal stuurde steeds meer religieuze werkkrachten, waardoor de mogelijkheid werd opengesteld naast iedere kerk een school te bouwen, om in jeugdige harten de grondslag te leggen voor geloof en beschaving.

En niet alleen Curaçao, ook Bonaire en Aruba werden respectievelijk in 1856 en 1857 van Religieuzen van Roosendaal voorzien. Onze beide Zustereilanden delen dus reeds lang in het voorrecht haar R.K. scholen bediend te zien door Religieuze leermeesteressen.

God alleen weet, wat een goed er tot stand is gebracht door de vele Soeurs, die achtereenvolgens haar beste krachten gegeven hebben tot heil van het volk!

Door de toenemende bevolking der eilanden en het immer groeiende aantal kerken en scholen werd het arbeidsveld voor de Congregatie van Roosendaal, die ook Suriname voor haar rekening had, te uitgestrekt. Men zocht hulp, vooreerst om de opvoeding van de mannelijke jeugd in de drie hoofdplaatsen aan mannelijke krachten toe te vertrouwen. En men vond die hulp bij de Eerw. Fraters van Tilburg, die in 1896 werden uitgezonden voor Willemstad en in 1914 voor Aruba en Bonaire. Dat betekende voor de Eerw. Soeurs reeds een hele verlichting.

In 1910 werd het eiland Aruba overgedragen aan de Zusters Dominicanessen van Voorschoten. Maar na jaren bleek de Congregatie van Roosendaal nog te zwaar belast. Gods Voorzie heid deed aankloppen bij de Con gatie van Liefdezusters te Schij Ook daar vond de Apostolisch Vic gehoor en op 1 Augustus 1920 ze de eerste Zusters van Schijndel **aan wal.**

Een woord van ware dank hier aan het St. Martinusgesticht, tijds bestuurd door de Eerw. So Alexia, die onze Missiezusters de eer week na haar aankomst zo liefde huisvesting bood, tot haar klooster Santa Rosa beter was ingericht. M ten noch kosten werden gespaard, dat eerste verblijf in een vreemd bied gemakkelijker te maken. In tachtigjarige missie-arbeid hadden goede Soeurs een rijke ondervin opgedaan en dit stelde Haar in menige wijze voorlichting te verst ken. Blijvende belangstelling, ja zorgdheid en immer bereidvaar hulp hebben ons eerste werk hier verlicht en nooit klopt men teverg aan om hulp in raad of daad. De sc van St. Rosa was ons eerste arbe veld sedert 1 September 1920, tot ke datum de vier Onderwijzeres aldaar nl. de Eerw. Sr. Albana hoofd en Sr. Nicomeda, Sr. Delfine Sr. Apollonia de school voor ons ven waarnemen. Zodoende hadden een volle maand gelegenheid ons in te burgeren.

In 1921 werd aan het St. Joze sticht te St. Rosa, de verzorging gedragen van de kinderen door de Vincentiusstichting opgenomen. oordeelde, dat twee gelijksoortige voedingsgestichten voor Curaçao nodig waren, zodat in 1924 ook Weeshuis van Habay naar St. R werd overgebracht, een liefdewerk de Congregatie van Roosendaal sle node afstond.

In Juli 1926 werd ook de school Montagne aan onze Congregatie o gedragen, evenals in December de beide afdelingen A en B van St. Antoniusgesticht te Pietermaai.

Moge een prettige verstandhoud en wederzijds dienstbetoon eikan werken blijven bemoedigen en ve makkelijken,

Zuster Maria Christina,
Overste van de Zusters van Liefde Jesus en Maria, Moeder van Go Bijstand.

Zee van Arbeid.

Honderd jaar West-Indische beschavende arbeid door vorming van het totale kind, daar zien we tegen aan in zwijgende bewondering, zoals je kunt schouwen met onbevangen geest naar de Caraïbische zee.

Een eeuw van arbeid: als een zee van gestadig aangolvende opofferingen, opeenvolgende gelederen van goede daden met de tintelingen van het zonnespel der zuivere liefde.

Je ziet zo in je geest de rijen arbeidsters vanuit haar centrale Habaai of Brionplein in de uiterste hoeken uitstranden. Ze kennen de stormen, en ze zijn zich bewust de worsteling van de branding, maar ze weten ook de Godsnabijheid in de grootse wijdte van haar taak.

Als ja zo als jongste toeschouwer staat aan het strand van een zee van arbeid, dan denk je aan geen afmet aan geen statistieken; dan ga je rekenen en niet peilen. Je kritise niet, maar je begrijpt in één schouw en in één overtuiging de adellijke w kracht uitgestrekt over de honder jarige werkzaamheid.

De geestes-stroming van de Zust Franciscanessen van Roozendaal ch stianiseerde alreeds in de primitie tijd tot nu in de moderne Curaçaos dagen. Noch het primitieve, noch moderne waren golvenbrekers haar beginsel-vaste ijver.

Als een zee van liefde deint nu de beschavende invloed der Soe langs de havenkanten der stad en baaien van de knoekoe.

De „Sterre der Zee" geleide verder......

M. J., Kruisvaarders v. St.